

ПАМ'ЯТІ АРНОЛЬДА ЄВГЕНОВИЧА КУЛІНКОВИЧА

01.11.2017 р. пішов з життя геніальний вчений Арнольд Євгенович Кулінкович. ЛЮДИНА, яка мала великий розум, чуйне серце і безмежну доброту.

Створив: з дружиною сім'ю – три дочки, п'ять внуків і один правнук...

Започаткував: 1975 р. термін “геоінформатика”, науку, яка, за його активної участі, почала “давати” перші сходи на науковому ґрунті світу і яка повинна виконати роль об'єднання всіх наробок у науках про Землю під одним дахом...

Допоміг науковцям: 50 кандидатам і 30 докторам наук ...

Покинув: цей світ, сім'ю, колег і все матеріальне, що накопичив за життя...

Залишив: образ ідеалу вченого, при його розумі, культурі і наявному вихованні; результати наукових робіт, які потрібно ще зрозуміти майбутнім поколінням – побудовану ним геніально просту модель музикальної фрактальності Всесвіту і світлу пам'ять про себе...

Як казав великий Нікола Тесла: “Якщо ви хочете пізнати таємниці Всесвіту, ви повинні думати трьома категоріями – категорією енергії, вібрації і частоти”. Арнольд Євгенович Кулінкович жив і думав цими категоріями.

Арнольд Євгенович народився в Москві 8 травня 1932 р. у сім'ї інженера-авіаконструктора. З початком Великої Вітчизняної війни оборонний завод, на якому працював його батько, був евакуйований в м. Кузнецьк Пензенської області, де і оселилася його родина. Ще школярем він вирішив стати геологом, про що написав вірші, які стали сенсацією для провінційного міста! Вірші прочитали по Московському радіо в дуже популярній на той час передачі для юнацтва “Клуб знаменитих капітанов”. В 1950 р. закінчив середню школу з золотою медаллю та вступив до Московського геологорозвідувального інституту (МГРІ) на геофізичний факультет.

В інституті Арнольд Євгенович був активним учасником студентського наукового товариства і

ще студентом написав першу статтю, яка була опублікована в науковому збірнику. Його студентське прізвисько, яким “нагородили” його однокурсники – “Гігант думки”. Товариші по навчанню правильно підмітили знакову рису перспективного студента, рису, яка стане мукою, горем і водночас захопленням і щастям його життя. Ця риса – “гігантизм”, прагнення братися за величезні, невідомі прикладні, теоретичні та навіть філософські завдання, причому не тільки братися, а й отримувати в цьому напрямі результати.

Навчаючись в інституті, мріяв перетворити геологію в точну науку, відкривши фундаментальний закон, який за своєю значущістю для геології став би аналогічним таблиці Д.І. Менделєєва в хімії. Після закінчення МГРІ у 1955 р. Арнольд Євгенович продовжує свій науковий шлях у Всесоюзному науково-дослідному інституті геофізичних методів розвідки у відділі промислової геофізики та вступає до аспірантури.

Згодом, у 1956 р., сталася значна подія у його житті. Арнольд Євгенович одружився з Логвіною Тамарою Іванівною.

У 1958 р. після успішно захисту дисертації, перед ним став вибір, в якому напрямі розвиватися, в який науковий типаж впрацюватися – у типаж спеціаліста або у типаж фахівця широкого профілю. Після довгих роздумів А.Є. Кулінкович прийняв рішення звалити на себе подвійний тягар: бути і вузьким фахівцем, і рости з себе “Прометей”. Потрібно розробити і виконувати дві програми – програму професійного зростання і програму оволодіння скарбами світової культури. Щоб ознайомлюватися зі світовим досвідом у галузі геофізики, А.Є. Кулінкович, ще будучи аспірантом, включається в роботу з реферування світового потоку наукових публікацій для “Реферативного журналу”, при цьому він реферує статті не тільки зі слов'янських мов – польської, чеської, словацької, сербської, сербсько-хорватської, болгарської, української, білоруської, не тільки з німецької, яку він вивчав у школі, і з англійської, якої його навчили в інституті, а й з китайської та японської. Маючи знання мови він брав участь у підготовці до видання “Китайсько-російського політехнічного словника” як рецензент розділу “Нафтова геологія”.

У 1963 р. А.Є. Кулінкович переїхав до Києва на постійну роботу завідувачем лабораторії промислової геофізики в Українському науково-дослідному геологорозвідувальному інституті (УкрНДГРІ). Один з основних напрямів наукових інтересів А.Є. Кулінковича як завідувача лабораторії УкрНДГРІ – автоматизація обробки і вдосконалення методики інтерпретації промислово-геофізичних даних.

У 1964 р. Кабінет Міністрів УРСР створив Тимчасову комісію з визначення основних напрямів використання математичних методів і засобів обчислювальної техніки при пошуках і розвідці родо-

вищ корисних копалин на території України. Очолив цю комісію А.Є. Кулінкович.

Ідеї вченого про комп'ютеризацію геологорозвідувальних робіт отримали реальне втілення, і Україна вийшла на одне із перших місць на території колишнього СРСР з вивчення глибоких горизонтів нафтогазоносних басейнів.

У 1968 р. А.Є. Кулінкович захистив докторську дисертацію та дістав ступінь доктора технічних наук. Крім робіт у сфері розвитку інформаційних технологій в каротажі А.Є. Кулінкович розробляв напрям геологічної кібернетики. В 1973 р. А.Є. Кулінкович прийняв пропозицію академіка В.М. Глушкова працювати в Інституті кібернетики АН УРСР, де створив та очолив відділ операційних систем. У 1975 р., працюючи над питаннями геологічної кібернетики, А.Є. Кулінкович запровадив поняття наукової дисципліни – геоінформатики, в якій він бачив основу інтеграційних процесів у науках про Землю і фактор взаємодії геонаук з іншими дисциплінами природознавства і суспільствознавства. Він був одним з ініціаторів створення академічного, фахового журналу “Геоінформатика”, заступником головного редактора і активним автором.

Арнольд Євгенович був чудовим керівником і наставником молоді. Ділився досвідом та передавав свої знання студентам, читав лекції в Київському державному університеті імені Т.Г. Шевченка, був куратором секції науково-технічної творчості у Київському палаці дітей та юнацтва. Його терпіння, витримка і здатність направити роботу, не стримуючи особистої ініціативи молоді, співробітників, викликали захоплення і вдячність оточуючих.

У 1978 р. Міністр геології УРСР П.Ф. Шпак запропонував А.Є. Кулінковичу повернутися до геології в УкрНДГРІ. Арнольд Євгенович очолив відділ промислової геофізики, де згодом було створено програмне забезпечення зведеної інтерпретації, що використовує весь масив промислово-геологічних, промислово-геофізичних та інших даних.

Інтенсивна робота зі створення методів інтерпретації даних каротажу не заважала вченому просуватися вперед до основної своєї мети, завдання життя – відкриття фундаментального закону історичної геології, закону і побудови нової картини світоутворення. У 1985 р. А.Є. Кулінкович опублікував “Періодичний закон геологічної історії”, розпочавши гігантську роботу з розшифрування “кам'яного літопису” земної кори. Результат цієї праці – можливість отримати точну інформацію про мегацикли з періодами в мільйони, десятки, сотні мільйонів і в мільярди років. У 1989 р. А.Є. Кулінкович побудував “геніально просту” модель музичної фрактальності Всесвіту, яка об'єднує всі головні цикли всіх “світів” – наносвіту, мікросвіту, макросвіту і меґасвіту, і, як наслідок, знайшов математичну формулу, що описує світову гармонію Всесвіту, тобто його “ритміко-подієвий малюнок”. Ця формула описує моменти енергетичного розвантаження, які і цікаві

тим, що з ними пов'язані найважливіші події як історії Всесвіту, так і геологічної історії.

У 1990-ті роки А.Є. Кулінкович опублікував роботу “Закон світової гармонії”, в якій описав нову картину світу, що нас оточує. Подальші дослідження привели вченого до революційного відкриття, що змінює образ історичної геології – створення багаторівневого геохронологічного календаря, який охоплює всю історію життя нашої планети починаючи від її зародження. Геохронологічний календар доведений до рівня мезоциклів утворення продуктивних горизонтів і підгоризонтів нафтогазових областей. Це дало змогу розробити геотаймерний метод високоточного визначення абсолютного віку гірських порід по каротажних діаграмах. Його роботи викликали великий інтерес серед науковців України і за її межами.

А.Є. Кулінкович був далекий від самозаспокоєння. Зроблено стільки доробок, попереду було так багато роботи, програма “потокowego виробництва наукових відкриттів” тільки-тільки почала давати плоди. Він говорив: “Потрібно пропагувати нове світорозуміння, переконувати світову наукову громадськість у правоті своєї справи, працювати, працювати, працювати...”.

Синтезуючи результати, отримані в надрах різних культур – не тільки європейської, а й давньоіндійської, давньокитайської, вчений створив “алгебру релатемної силогістики”, яка у спеціальній літературі має назву “релатемна силогістика Кулінковича”. Вивчаючи розвиток світової обчислювальної техніки, він формулює закон “у п'ять за п'ять”. Пізніше цей емпіричний закон отримав назву “експонента Кулінковича–Мура”.

Роботи А.Є. Кулінковича з алгоритмізації геофізичних досліджень знайшли розуміння у геофізичній громадськості, і у науковий обіг був введений навіть термін “рядки Кулінковича”. В англійській науковій літературі почали вживати термін “ал-

горитм Кулінковича”, маючи на увазі алгоритм розчленування розрізу свердловини на пласти за промислово-геофізичними даними.

Арнольд Євгенович був авторитетним ученим, що зробив величезний внесок у геофізику, геологію, ядерну фізику, кібернетику, астрофізику, соціологію, філософію та інші науки, засновником трьох українських наукових шкіл – промислової геофізики, циклістики і геоінформатики.

Наукові результати, отримані Арнольдом Євгеновичем, висвітлено у більше як 400 наукових і науково-популярних публікаціях та понад 15 наукових монографіях.

За його активної участі захищено більше як 50 кандидатських і близько 30 докторських дисертацій з проблем геофізики та геоінформатики.

А.Є. Кулінкович був дійсним членом Української нафтогазової академії, академіком Української академії оригінальних ідей, у створенні яких на початку 1990-х років брав безпосередню участь, головою Київського відділення Євразійського геофізичного товариства, президентом кількох українських професійних товариств. Був нагороджений урядовими і галузевими нагородами.

Незалежно від свого положення Арнольд Євгенович був скромною, чуйною і тактовною людиною. Люблячим і відданим сім'янином для своєї дружини, трьох доньок, п'яти онуків, правнука. Жага до пізнання всього нового та інтенсивність наукової діяльності Арнольда Євгеновича була вражаючою.

Арнольд Євгенович Кулінкович був і залишиться у нашій пам'яті високоінтелектуальним ученим, який мав широке коло інтересів, ідей та планів на майбутнє...

Тепер його з нами немає... Можна лише згадувати пройдені разом відрізки життєвого шляху чи зустрічі, перебираючи фото, слухаючи залишені аудіо і дивлячись відеозаписи...

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ